

Lilla Livet

Informationstidning för personal inom barnhälsovård

Nummer 6 - juni 2022

Vi önskar er alla en fin sommar
Centrala barnhälsovården

Innehåll

Source kontroll återinförs igen från och med 30 juni	s 03
Tidplan för införande av Mitt Vaccin	s 03
Brev angående uteblivit besök	s 03
Remiss till psykologmottagningen	s 04
Dietisten informerar	s 04
Språkutveckling manual 8-månadersbesök	s 04
Varning för bitleksak efter dödsolycka	s 05
Giftinformationscentralen informerar	s 05
Kemikalieinspektionen informerar	s 05
Vårdtjänster inom barnhälsovården	s 06
Vägledning angående levande vaccin och immunhämmande läkemedel	s 07
Att möta familjer som varit på flykt	s 08
FN:s konvention om barnets rättigheter	s 08
Med anledning av kriget i Ukraina	s 09
Översättningar till ukrainska på 1177.se	s 09
Info från Livets tråd	s 10
Bebispodden	s 11
BVC-podden	s 11
Rikshandboken	s 11
Länkadress till vår sida på intranätet	s 11
Informationsmaterial från utbildningar	s 11
Fortbildning/Utbildning	s 12

Lilla Livet är utgiven av Centrala Barnhälsovården i Värmland

Helena Löfwenhamn, barnhälsovårdsöverläkare, 010-831 59 39

helena.lofwenhamn@regionvarmland.se

Cristina Gillå, verksamhetsutvecklare 010-831 66 76

cristina.gilla@regionvarmland.se

Gunilla Svedlund, assistent 010-831 67 06

gunilla.svedlund@regionvarmland.se

Mirja Augustsson, dietist/verksamhetsutvecklare, 010-831 67 25

mirja.augustsson@regionvarmland.se

Sofia Nääs, psykolog/verksamhetsutvecklare, 010-831 60 16

sofia.naas@regionvarmland.se

Besöksadress:

Älvgatan 39
652 30 Karlstad
010-831 67 06

e-post: barnhalsovardsenheten@regionvarmland.se

Adress till:

Psykologmottagningen för föräldra- och barnhälsovård
Föräldrastöds mottagningen
Centralsjukhuset
Bryggaregatan 7
651 85 Karlstad

Source controll återinförs igen från och med 30 juni

På grund av smittspridning av ny variant av covid-19 i landet har smittskydd återinfört rekommendationen om source controll.

Verksamhetsrådets rutin "Smittförebyggande åtgärder gällande covid-19" är därför nu reviderad

<http://canea.liv.se/Document/Document?DocumentNumber=23293>

/Helena

Tidsplan för införande av Mitt Vaccin

För barnhälsovården är införande planerat till den 10 oktober med utbildning veckan dess förinnan.

Centrala barnhälsovården deltar i förberedelserna tillsammans med projektledningen. Mer information kommer.

/Helena och Cristina

Brev angående uteblivet besök

Breven som skickas hem när barn uteblir vid besök på BVC är nu reviderade och finns som blanketter i Cosmic. Motsvarande brev kommer att publiceras i Rikshandboken och kommer även att finnas översatt till engelska.

Vid BHV-dagarna visades en film om när barn uteblir vid besök inom hälso- och sjukvården, "Did not attend". Titta gärna på den, (för översättning till svenska, tryck på knappen CC längs ned i högra hörnet).

<https://vimeo.com/515944319>

/Cristina

Remiss till psykologmottagningen

Psykologmottagningen har uppmärksammat en ökning av ärenden där BVC hänvisar föräldrar att själva ta kontakt med psykologmottagningen i stället för att skriva en remiss. Det handlar inte om de fall där föräldrarna själva identifierat ett stödbehov som inte lyfts med BVC, eller de fall där BVC informerat om psykologmottagningens rådgivningstelefon utan ärenden där ett stödbehov identifierats på BVC men inte formulerats i remiss. Möjligheten för föräldrar att ringa själva eller skriva en egen vårdbegäran kvarstår, men när ni som personal på BVC identifierar ett behov av kontakt med psykologmottagningen tillsammans med familjen ska remiss skickas. Dels för att underlätta vårdflödet för familjen och säkerställa att barnets behov inte tappas bort, men också för att psykologmottagningen är intresserade av er professionella bedömning och beskrivning av problematiken för att göra så bra prioriteringar som möjligt.

Vid osäkerhet kring hur en remiss ska skrivas eller var en familj bäst får hjälp kan psykologmottagningen alltid konsulteras. Frågan kan lyftas i konsultationsgrupp, genom att boka en telefonkonsultation, messenger till remissgruppens funktionsbrevlåda eller i direkt kontakt med någon av psykologerna.

/Sofia

Dietisten informerar

Utbildning om vaccination och mat 30/8

Utbildningen för nyanställda i slutet av maj om bra mat och matvanor utgick tyvärr på grund av att jag var sjukskriven. Den 30 augusti erbjuder vi nu ett nytt tillfälle för dig som är nyanställd eller vill friska upp dina kunskaper om vaccination och mat (inbjudan är utskickad).

Vid detta tillfälle kommer vi visa inspelade föreläsningar med dietisterna Julia Backlund från Västra Götalandsregionen och Anna Kempe från Region Jönköping. Föreläsningarna kommer handla om bra mat för barn 0-5 år, hälsosamma levnadsvanor och näringslära. Dessa föreläsningar och filmer kommer från Rikshandboken och finns på intranätet under kost och fysisk aktivitet under rubriken "Länkar":

[Kost och fysisk aktivitet - Region Värmland Intranät \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)

Recept barnmat

Det har kommit önskemål om fler recept på barnmat. I broschyren från Livsmedelsverket: *Bra mat för spädbarn under ett år*, som ni ska dela ut vid 3-5 månaders besöket, finns grundrecept som är meningen att man ska kunna anpassa själv utifrån familjens preferenser. Om föräldrarna önskar fler förslag på recept finns ett material från Västra Götalandsregionen som vi även får dela ut i Region Värmland:

[EXT-24996-v.2.0 Laga mat till barn under ett år - Västra Götalandsregionen](#)

Detta material hittar ni också på hemsidan under "Kost och fysisk aktivitet" och under rubriken "Patientmaterial att dela ut vid behov".

Ni kan också hänvisa till matkassen (länk finns från hemsidan under "Kost och fysisk aktivitet" under "Länkar"). Där finns blandade barnmatsrecept att skriva ut. Matkassen är också en öppen sida som föräldrarna själva kan komma åt hemifrån.

[Blandade barnmatsrecept - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](https://vgregion.se)

En annan bra hemsida för tips på barnmat är [Hungrig.nu](https://www.hungrig.nu)

/Mirja

Språkutveckling manual 8-månadersbesök

Manualen för språkutveckling 8 månader är reviderad. Titlar för gåvoböckerna är borttagna eftersom det kan finnas variationer mellan de olika biblioteken och ett stycke om minoritets-språken är tillagt.

[RUT-16186-v.5.4 Språkutveckling manual 8 månadersbesök](#)

/Cristina

Varning för bitleksak efter dödsolycka

EU har gått ut med ett larm på högsta nivå och Konsumentverket varnar för en bitleksak som säljs via fruugo.se och fyndiq.se.

Anledningen till varningen är ett tragiskt dödsfall i Storbritannien där ett fem månader gammalt barn kvävts till döds på grund av bitleksaken som täppte till näsa och mun. Leksaken kallas på nätet för "Svamphuvud kreativ bitring Baby molarer. Leksaker, tänder napp blue" och "Mushroom Teether Toys".

Läs mer här:

[Varning för bitleksak efter dödsolycka | Konsumentverket](#)

/Helena

Giftinformationscentralen informerar

Med anledning av ett tillbud med ett barn i Värmland som ätit propplösande pastiller så blev vi påmindas att påminna varandra om vardagens faror.

Vi har nu skickat ut ett antal broschyrer på svenska till er. På giftinformationscentralens hemsida finns broschyren på ytterligare 12 språk att skriva ut.

[Informationsbroschyr - Giftinformationscentralen](#)

/Helena

Kemikalieinspektionen informerar

40 % av billiga leksaker på nätet hade höga halter av farliga ämnen.

[Kemikalieinspektionen.se](#)

/Cristina

Vårdtjänster inom barnhälsovården

Nu börjar de nya vårdtjänsterna komma på plats i Cosmic. För de privata BVC kommer det ske under juli månad.

Besök Inskrivning	EPDS
Besök 1-3 veckor	Extrabesök
Besök 4 veckor	Besök under graviditet
Besök 6-8 veckor	BCG-vaccination
Besök 3 mån	Föräldrautbildning
Besök 4 mån	Digital föräldrautbildning
Besök 5 mån	Digital samverkan
Besök 6 mån	Extern samverkan
Besök 8 mån	Administration
Besök 10 mån	Telefon
Besök 12 mån	
Besök 18 mån	
Besök 2½ år	
Besök 3 år	
Besök 4år	
Besök 5 år	

Det som blir annorlunda är att tidigare Vårdtjänsten **Teambesök** har inaktiverats och fortsättningsvis bokas de på respektive ålder **Besök 4 veckor/ Besök 6 mån/ Besök 12 mån/ Besök 3 år**. För dessa besök är det förvalt Kontakttypen **Teambesök**. Det som tidigare var **Besök 0-8 månader** är nu uppdelade i besök efter ålder enligt basprogrammet.

Tidigare Vårdtjänsten **Hembesök** bokas nu utifrån ålder vid besöket med Kontakttypen **Hembesök**.

Inga bokningsunderlag försvinner även om de har de "gamla" vårdtjänsterna. Man kan dock inte längre filtrera utifrån deras benämning. Men det går att sortera vårdtjänst i bokstavsordning och då kan det vara lättare att hitta de bokningsunderlag som behöver justeras.

Kategori 2	Bokningsinfo...	Vårdtjänst /	Omboknings...
		Besök 5 år (om)	
		Besök 5 år (om)	
		Besök 5 år (om)	
	5 år	Besök 5 år (om)	
	3 år skyddad id ...	Teambesök BV...	
	3 år skyddad id ...	Teambesök BV...	
	1 år vacc	Teambesök BV...	
	1 år vacc	Teambesök BV...	
	3 år	Teambesök BV...	

Man kan enkelt byta Vårdtjänst på ett befintligt bokningsunderlag. Markera på pilen vid Vårdtjänsten så kommer listen upp. Välj ny Vårdtjänst. Vid Teambesök byt Vårdtjänsten på båda vårdgivarna. Justera i bokningsinformationen vid behov.

Kontakttypen justeras genom att markera huvudvårdgivare och välj "Kontaktinformation". Rutan "Skapa ny vårdkontakt" öppnas då och man kan där byta kontakttyp.

The screenshot shows a medical booking system interface. On the left, there are several form fields: 'Kund:' with a dropdown menu showing 'Värmland', 'Medicinsk (Ingen)', 'Bekräftelse av vårdtjänst', 'Bevakningsintervall:' with a dropdown menu showing '<Valj>', 'Bev/Bok datum: *' with a date picker showing '2022-06-21', 'Användningsorsak:' with a dropdown menu showing '(Ingen)', and 'Bokning' with radio buttons for 'Samplanering' (selected) and 'Serie', and a 'Regler...' button. On the right, a dropdown menu is open, showing a list of care services: 'Besök 4 mån', 'Besök 4 veckor', 'Besök 4 år', 'Besök 5 mån', 'Besök 5 år (om)', 'Besök 6 mån', 'Besök 6-8 veckor', 'Besök 8 mån', 'Besök under graviditet', 'Digital föräldrautbildning', 'EPDS', 'Extrabesök', 'Föräldrautbildning', 'Hembesök', 'Hembesök under graviditet (BHV)', 'Teambesök BVC läkare/sjuksköterska (lokal)', 'Telefon', 'Telefon (lokal)', 'Videomöte', and 'Teambesök BVC Läkare - Sjuksköterska (ej giltig)'. Below the dropdown, a table shows a list of bookings. The table has columns for 'Bevakningsinter...', 'Vårdande en...', 'Vård...', and 'Yrke...'. The first two rows are highlighted in yellow. The first row shows '022-07-1', '<Valj>', 'Barnvårdsc...', and '(Ingen)'. The second row shows '022-07-1', '<Valj>', 'Barnvårdsc...', 'Teambesök...', '00:30', and 'Kvelö, Ellin... (Ingen)'. There is also a 'Skapa ny vårdkontakt' button visible on the right side of the interface.

Om ni upptäcker felaktigheter, återkoppla gärna detta till oss.

/Helena och Cristina

Vägledning angående levande vaccin och immunhämmande läkemedel

I Rikshandboken har nu en vägledning för läkare på BVC publicerats som gäller vaccination med levande vaccin till barn som exponerats av immunhämmande läkemedel.

Generellt gäller att för barn som exponerats för immunmodulerande läkemedel bör vaccination med levande försvagat vaccin i de flesta fall skjutas fram i tid.

- Rotavirusvaccination bör som regel avstås ifrån, skydd via flockimmunitet
- Vaccin mot tuberkulos bör skjutas fram
- MPR bör erbjudas tidigast från 1 års ålder

[Rikshandboken.se](https://rikshandboken.se)

/Helena

Att möta familjer som varit på flykt

Som personal inom mödra- och barnhälsovård möter vi ibland barn och familjer som flytt från krig, och detta har blivit särskilt aktuellt nu med anledning av kriget i Ukraina.

Uppdrag psykisk hälsa har samlat råd och länkar till information som stöd till personal som möter flyktingar från Ukraina. Ukraina | Uppdrag Psykisk Hälsa uppdragpsykiskhalsa.se

Nedan följer några tips på förhållningsätt till föräldrar/vuxna för att stödja barn som varit med om stressfyllda upplevelser.

- Förklara på ett tydligt men åldersanpassat sätt vad som hänt.
- Fråga hur barnet har det, lyssna och bekräfta hens känslor, men var också lyhörd för om barnet inte vill prata.
- Tillbringa tid tillsammans och erbjud närhet och tröst, uppmuntra också till lek och andra aktiviteter barnet tycker om.
- Försök hålla fast i vardagsrutiner kring ex. mat och sömn.
- Lugna och trygga barnet att faran är över, och inge hopp genom att prata med barnet om att det inte alltid kommer vara så här.
- Ta hand om dig själv och vänd dig till andra vuxna för stöd i ditt mående.
- Det är helt naturligt att barn reagerar på stressfyllda händelser och de flesta barn återhämtar sig med stöd av trygga vuxna, men tveka inte att prata med BVC eller annan instans om du känner dig orolig och bekymrad över ditt barns mående.

Länkar till informationsmaterial som kan vara till stöd i mötet med familjer på flykt:

Material med information om vanliga reaktioner på trauma och PTSD hos barn och vuxna (engelska, ukrainska, ryska och polska): <https://www.psychologytools.com/articles/free-ukrainian-translations-of-trauma-and-ptsd-psychoeducational-resources/>

Folder från Rädda barnen för föräldrar till barn som varit med om skrämmande händelser (svenska och ukrainska): <https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/arbetar-med-barn/lugna-lyssna-stark/>

Informationsmaterial till föräldrar sammanställt av forskargruppen CHAP (svenska, ryska och ukrainska): Vårt arbete med anledning av kriget i Ukraina - Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap (IFV) - [Uppsala universitet \(uu.se\)](http://Uppsala universitet (uu.se))

/Sofia

FN:s konvention om barnets rättigheter

Artikel 31

Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

Med anledning av kriget i Ukraina

Barn från Ukraina erbjuds barnhälsovård enligt FN:s barnkonvention och barnhälsovårdens nationella program. I detta ingår även nödvändiga kompletteringar gällande hälsouppföljning, vaccinationer och screeningundersökningar.

Respektive region ansvarar för erbjudande om hälsoundersökning med smittskyddsprover vid ankomst. De yngsta barnen och nyfödda, kan behöva erbjudas BHV-besök och vaccinationer, innan hälsoundersökningen är genomförd.

Barnets vaccinationsstatus bedöms som vanligt utifrån vaccinationsdokument och anamnes. För stöd gällande komplettering av vaccination, se

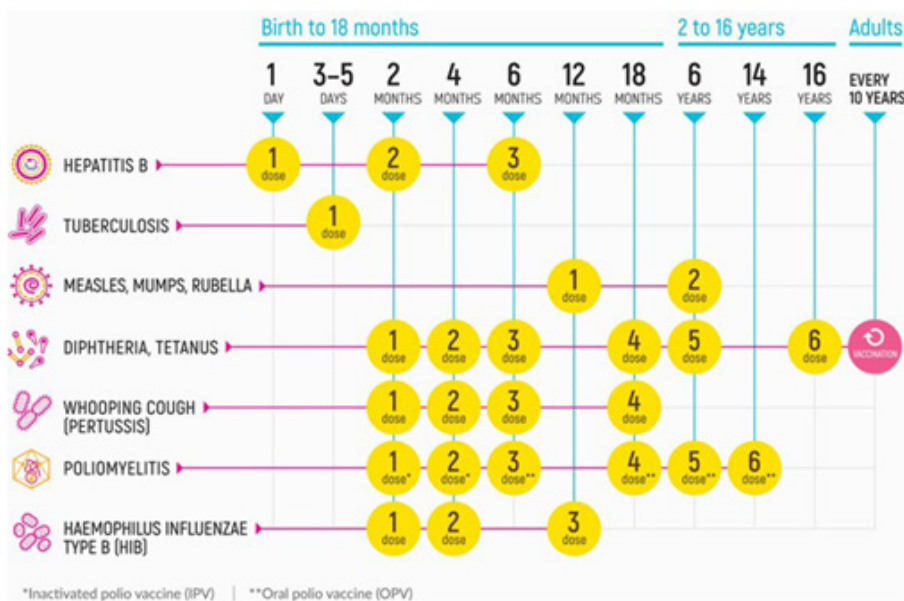
[Vaccination av barn och ungdomar, Folkhälsomyndigheten.se](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Tänk på att Ukrainas vaccinationsschema innebär tre primärdoser: vid 2, 4, 6 månaders ålder, vilket motsvarar det svenska programmets doser vid 3 och 5 månaders ålder. En påfyllnadsdos behövs tidigast sex månader efter sista primärdosen.

Ukrainas program inkluderar inte vaccin mot rotavirus och mot pneumokocker och därför rekommenderas komplettering enligt svenska barnvaccinationsprogrammet.

Dokumentera i Svevac med reservnummer och vid behov kan ett vaccinationsintyg skrivas ut på engelska från Svevac.

Barnets Hälsobok på engelska kan delas ut (finns inte översatt till ukrainska/ryska) och vaccinationen registreras även där.

[Med anledningen av kriget i Ukraina - Rikshandboken i barnhälsovård \(rikshandboken-bhv.se\)](https://rikshandboken-bhv.se)

/Helena

Översättningar till ukrainska på 1177.se

Det finns översatta texter till ukrainska på 1177.se om Covid-19, Graviditet, Symtom/Sjukdom, Regler och rättigheter samt Söka vård, [українська/Ukrainska - 1177 Vårdguiden](https://ukrainiska.1177.se)

Regionens webbsida med anledning av kriget i Ukraina, <https://regionvarmland.se/27956.html>

/Helena

Info från Livets tråd - *Aktuellt om amning*

Amningskurser till blivande föräldrar

Representanter från Amningshjälpen, barnmorska Nina Stanizewski och barnmorska Magdalena Eriksson anordnar kostnadsfri fortbildning om amning till blivande föräldrar på BMM. Tidigare kurser har varit mycket uppskattade, såväl i Värmland som i övriga Sverige.

Kursen är ett komplement till befintlig amningsinformation och vänder sig till såväl första- som flerbarnsföräldrar.

Två amningskurser för blivande föräldrar, online, är planerade under hösten. Första kursen är 30 augusti och 6 september och den andra kursen är 4 och 12 oktober, vid samtliga tillfällen kl 09.00 - 13.00. Anmälan via sensus.se

Råd om flaskmatning

[Råd om flaskmatning \(INF-16187\)](#)

Kyl och frys

Nu finns det kyl och frys på förlossningsavdelningen där det finns möjlighet att förvara urmjölkad bröstmjölk

[RUT-20838 Handmjölkning hos gravida med diabetes](#)

Att minska och eller ta bort tillmatning och övergå till att amma helt

Ny rutin samt flödesschema för nedtrappning/uttrappning av ersättning finns nu framtagen.

[RUT-24932-v.1.0 Att minska och eller ta bort tillmatning och övergå till att amma helt](#)

Vårdprogrammet amningskomplikationer

Vi använder Stockholms läns vårdprogram.

Den finns för nedladdning via länk karolinska.se

Livets tråd är en arbetsgrupp med representanter från hela vårdkedjan. Gruppen arbetar med omvårdnadsfrågor för att underlätta samarbetat mellan olika vårdgivare som möter den blivande och nyblivna familjen.

Arbetsgruppen ska bland annat verka för metodutveckling, utbildning och utvärdering i framförallt amningsfrågor för all personal i hela vårdkedjan och verka för att en gemensam amningspolicy hålls aktuell.

Arbetsgruppen ska också verka för ett bra fungerande samarbete och kommunikation mellan olika vårdgivare, i samråd med berörda chefer.

Medlemmar i Livets tråd

Astrid Ekeberg
Camilla Besterman
Cristina Gillå
Eva Rickman
Helena Donborn
Ingela Larsson
Katarina Sefton
Madeleine Pizarro Torrijos
Magdalena Eriksson
Nina Stanizewski
Suzanna Sundström
Ulrica Gustafsson
Ulrika Huatorpet Nilsson

Frågor och synpunkter:

cristina.gilla@regionvarmland.se

Ingela.Larsson@regionvarmland.se

[Livets tråd hemsida](#)

Bebispodden

<https://sverigesradio.se/barnradion>

/Emma

BVC-podden från barnhälsovården Region Stockholm

Några aktuella om coronaoro.

För att underlätta att hitta bland alla dessa avsnitt är de nu sorterade i kategorier som tex. "Amning" eller "Att vara en familj". Förhoppningsvis kan det vara till hjälp för er när ni själva ska lyssna eller när ni ska rekommendera ett specifikt avsnitt till en förälder.

[BVC-podden och Föräldragruppspodden](#)

/Helena

Rikshandboken

- Nyhetsbrev Prenumerera på senaste nytt från Rikshandboken direkt i din inbox:

<https://www.rikshandboken-bhv.se/rhb/om-rikshandboken/nyhetsbrev/>

/Gunilla

Informationsmaterial från utbildningar

På den här sidan på intranätet hittar ni informationsmaterial från utbildningar <https://intranat.regionvarmland.se/verksamheter/halsa-och-varld/b/barn-unga-och-familjehalsa/barnhalsovard-bvc/informationsmaterial-fran-utbildningar>

/Gunilla

Länkadress till vår sida på intranätet

Under rubriken "Barnhälsovård/BVC" finns våra lokala anvisningar

<https://intranat.regionvarmland.se>

Information från dietisten finns under "Kost och fysisk aktivitet".

Lägg gärna den här sidan som favorit så går den lätt att hitta.

/Gunilla

Fortbildning/Utbildning

För dig som är verksam inom barnhälsovården oavsett yrkesgrupp och tidigare erfarenheter. Introduktion till dig som nyställd eller när du behöver fylla på kunskapsförrådet.

Utbildning som är markerad med * anordnas eller stöds av Centrala Barnhälsovården och är obligatorisk för att du ska få rätt kompetens och kunna utföra ditt uppdrag.

Vid deltagande i utbildningar ska förankring med närmaste chef göras.

Region Värmland erbjuder:

* Startutbildning Cosmic

regionvarmland.grade.se/

[Anmälan och information på regionvarmland.se](http://regionvarmland.se)

* Amning, stöd i amningsstarten

Webbutbildningen är uppdelad i 6 delövningar. Alla övningar utom den som handlar om sena prematurer hör till den baskunskap som alla som ger råd kring späda barn och amning ska ha kunskap om. Efter varje faktaavsnitt går du till länken självtest för att svara på ett antal frågor.

[Utbildningsplattformen](#)

E-utbildning "Så påverkar solen hälsan"

En bra grund för att kunna informera och ge råd gällande solvanor.

regionvarmland.se/vardgivarwebben

Kommande utbildningar:

August

* **Vaccination och matvanor**, introduktion för nyanställda
30 augusti, heldag, digitalt via teams

September

* **Save the date inom Förundran - Bokstart i Värmland**
20 september 9.30-10.30, digitalt, "Barn på flykt" föreläsning av Lars H Gustafsson, barnläkare och författare

Oktober

Hygien i förskolan (HYFS)

13 oktober, eftermiddag

* **Save the date inom Förundran - Bokstart i Värmland**

25 oktober, 9-12, digitalt. "Rätten till sitt språk - om "jag-stärkande", identitet och flerspråkighet". Anna Sarkadi, professor i socialmedicin på Uppsala universitet, och Eva-Kristina Salameh, logoped. Vi planerar för en heldag, återkommer om det.